COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(91) 523 def. - SYN 379

Brussel, 13 februari 1992

Voorstel voor een

VERORDENING (EEG) VAN DE RAAD

tot vaststelling van communautaire procedures inzake verontreinigingen in levensmiddelen

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Verontreinigingen kunnen in levensmiddelen worden opgenomen tijdens de [illegible] van organismen die als voedingsmiddel worden gebruikt en in alle volgende stadia van verwerking en verkoop daarvan.

Verontreinigingen zijn stoffen die in het algemeen in het milieu aanwezig zijn en bij de produktie of de bereiding van levensmiddelen daarin terechtkomen en er dus niet met opzet worden aan toegevoegd. Verontreinigingen zijn stoffen die indien mogelijk niet in levensmiddelen aanwezig mogen zijn of waarvan anders het gehalte zo klein mogelijk moet worden gehouden. De aanwezigheid van een of andere verontreiniging in levensmiddelen is doorgaans van residuele aard. Meestal kunnen verontreinigingen maar heel moeilijk uit levensmiddelen worden verwijderd, ook na uitvoering van de bewerkingen die normaal bij de verwerking van levensmiddelen worden toegepast (wassen, filteren of meer algemene zuiverings- en scheidingstechnieken).

De aanwezigheid van verontreiniging maakt een levensmiddel echter niet automatisch ongezond of ongeschikt voor menselijke consumptie. Voorts zijn er ook ongewenste stoffen die van nature in bepaalde levensmiddelen aanwezig zijn, zoals natuurlijke gifstoffen - dit zijn geen verontreinigingen. Dergelijke natuurlijke gifstoffen worden normaal verwijderd bij de bereiding van de levensmiddelen (met name door koken).

De beste manier om de aanwezigheid van verontreinigingen in levensmiddelen te voorkomen is ingrijpen bij de bron zodat de aanwezigheid van verontreinigingen in het milieu wordt beperkt. De Gemeenschap beschikt al over een groot aantal maatregelen die bedoeld zijn om de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in het milieu die als verontreingingen in de voedselketen terecht kunnen komen, te voorkomen of te beperken.

Een voorbeeld van de doeltreffendheid van het beleid waarbij al bij de bron preventieve maatregelen tegen milieuverontreinigende stoffen worden genomen, is de terugdringing van lood als verontreiniging in levensmiddelen door de geleidelijke invoering van loodvrije benzine.

Grondstoffen met een zodanig gehalte aan verontreinigingen dat levensmiddelen erdoor ongezond of gevaarlijk voor de volksgezondheid kunnen worden, mogen niet voor de bereiding van levensmiddelen worden gebruikt. Zo kan worden voorkomen dat verontreinigingen in de voedselketen worden opgenomen door in de eerste stadia van de keten, namelijk bij de grondstoffen, controles in te bouwen.

Door de vooruitgang van de wetenschappelijk kennis kan niet alleen een beter inzicht worden verkregen in de gevolgen van deze stoffen voor de volksgezondheid en de aanwezigheid ervan in levensmiddelen, maar kunnen zij ook in steeds lagere concentraties worden opgespoord.

De meeste bestaande, op het niveau van de Lid-Staten geldende voorschriften zijn het resultaat van een historische ontwikkeling van maatregelen die oorspronkelijk waren bedoeld om in specifieke situaties te voorzien, met het gevolg dat zij onderling verschillen kunnen vertonen. Deze verschillen kunnen een belemmering vormen voor de gemeenschappelijke markt voor levensmiddelen, die tegen 1992 tot stand moet zijn gebracht.

Bij het evalueren van het aanvaardbare gehalte aan een of andere verontreiniging in levensmiddelen moet op basis van toxologisch onderzoek een aanvaardbare dagelijkse dosis worden vastgesteld. Aangezien dezelfde verontreiniging in een aantal verschillende levensmiddelen kan voorkomen, moeten bij het vaststellen van het aanvaardbare gehalte alle mogelijke bronnen van verontreiniging in aanmerking worden genomen en dienen de aanvaardbare gehalten te worden vastgesteld in het licht van de bijdrage die verschillende levensmiddelen aan de voeding leveren.

Het is dan ook niet wenselijk dat verontreinigingsgehalten worden vastgesteld door middel van verticale voorschriften voor specifieke groepen van levensmiddelen, zonder rekening te houden met de aanwezigheid ervan in andere levensmiddelen. Daarom wordt gestreefd naar een flexibel instrument met behulp waarvan besluiten kunnen worden genomen waarbij rekening wordt gehouden met de te bereiken algemene toxicologische doelstellingen en met alle aspecten van de produktie en de verwerking van levensmiddelen.

Water is evenwel een speciaal geval, aangezien water niet alleen direct wordt geconsumeerd en als ingrediënt in levensmiddelen wordt gebruikt, maar ook dient voor het spoelen en verwerken van levensmiddelen.

Voorschriften betreffende bestrijdingsmiddelen en diergeneeskundige produkten zijn rechtstreeks afgestemd op het gebruik ervan in de landbouw en toelaatbare residuen zijn een van de overwegingen bij de beoordeling van het gebruik ervan.

Zo worden ook verontreinigingen door migratie uit materialen die met levensmiddelen in aanraking komen het best bestreden met behulp van voorschriften betreffende dergelijke materialen en niet door het vaststellen van grenswaarden voor de levensmiddelen zelf.

De aanwezigheid van natuurlijke radioactiviteit in levensmiddelen is het gevolg van een natuurlijke verspreiding van radioactieve isotopen in de biosfeer, waaronder ook het menselijk organisme. De aanwezigheid van radioactiviteit in levensmiddelen dient dan ook alleen te worden geregeld naar aanleiding van kernongevallen. Na het ongeval bij Tsjernobyl heeft de Gemeenschap een permanente regeling in deze zin vastgesteld.

Met betrekking tot microbiologische verontreiniging worden afzonderlijke algemene maatregelen getroffen.

De Commissie is voornemens om, zodra deze kaderverordening is vastgesteld, de bestaande nationale voorschriften betreffende verontreinigingen te onderzoeken in het licht van een moderne toxicologische evaluatie, zodat waar nodig communautaire voorschriften kunnen worden vastgesteld. De Commissie heeft al verzocht om mededeling van nationale voorschriften zodat kan worden begonnen met de werkzaamheden met betrekking tot de wetenschappelijke beoordeling. Van voorgenomen nationale maatregelen moet kennisgeving worden gedaan in het kader van de procedure van Richtlijn 83/189/EEG van de Raad, die voorziet in opschorting van de toepassing op nationaal niveau, ten einde passende maatregelen te kunnen nemen op communautair niveau.

Bij de uitvoering van deze taak wil de Commissie de voorrang verlenen aan verontreinigingen die aanleiding geven tot speciale bezorgdheid zoals zware metalen.

[illegible] ook direct op communautair niveau worden genomen naar [illegible]ding [illegible] wetenschappelijk onderzoek, samenwerking inzake de [illegible]schappelijke evaluatie van levensmiddelen of informatie afkomstig van openbare controles, of van het communautaire alarmeringssysteem voor voedingsmiddelen.

Voorstel voor een Verordening van de Raad (EEG)
tot vaststelling van communautaire procedures inzake
verontreinigingen in levensmiddelen

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie(1) en in samenwerking met het Europese Parlement(2),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité(3),

Overwegende dat maatregelen dienen te worden vastgesteld die ertoe bestemd zijn de interne markt geleidelijk tot stand te brengen in de loop van een periode die eindigt op 31 december 1992; dat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat, waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd;

Overwegende dat de verschillen in de door de Lid-Staten vastgestelde voorschriften een belemmering kunnen vormen voor de werking van de gemeenschappelijke markt en overwegende dat een communautaire procedure moet worden ingevoerd voor het vaststellen van geharmoniseerde voorschriften;

Overwegende dat verontreinigingen in elk stadium van de voedselketen, van produktie tot consumptie, in levensmiddelen kunnen worden opgenomen;

Overwegende dat het met het oog op de bescherming van de volksgezondheid van essentieel belang is dat deze verontreinigingen worden beperkt tot gehalten die toxicologisch aanvaarbaar zijn;

---

(1)
(2)
(3)

Overwegende dat verdere beperkingen in acht moeten worden genomen wanneer zij door middel van goede beroepspraktijken tot stand kunnen worden gebracht; overwegende dat de inachtneming van dergelijk goede praktijken doeltreffend door de overheid kan worden gecontroleerd, gelet op de beroepsopleiding en de ervaring van overheidsfunctionarissen;

Overwegende dat deze verordening geldt onverminderd de bepalingen die in het kader van meer specifieke communitaire regelingen zijn vastgesteld;

Overwegende dat Lid-Staten, krachtens Richtlijn 83/189/EEG(4) van de Raad, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 88/182/EEG(5) van de Raad, aan de Commissie kennisgeving moeten doen van ontwerpen van normen en technische voorschriften op het gebied van levensmiddelen, onder meer ook betreffende verontreinigingen, en overwegende dat de kennisgevingsprocedure van deze richtlijn van toepassing blijft op levensmiddelen;

Overwegende dat het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding dient te worden geraadpleegd omtrent alle vraagstukken die gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid;

(4) PB L 109 van 26.4.1983, blz. 8.
(5) PB L 81 van 26.3.1988, blz. 75.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD :

Artikel 1

1. Bij deze verordening wordt de procedure vastgesteld voor het geven van voorschriften inzake verontreinigingen in levensmiddelen.

2. Deze verordening geldt onverminderd de bepalingen die in het kader van meer specifieke communitaire regelingen zijn vastgesteld.

Artikel 2

In deze verordening wordt onder "verontreiniging" verstaan elke stof die niet opzettelijk aan levensmiddelen is toegevoegd en daarin aanwezig is ten gevolge van de produktie, de fabricage, de verwerking, de bereiding, de behandeling, de verpakking, het transport of de opslag van de levensmiddelen of ten gevolge van milieuverontreiniging.

Artikel 3

1. Levensmiddelen met een gehalte aan een of andere verontreiniging dat toxicologisch onaanvaardbaar is, mogen niet in de handel worden gebracht.

2. Verontreinigingen dienen voorts beperkt te worden tot het laagst mogelijke gehalte dat redelijkerwijs tot stand kan worden gebracht door middel van goede praktijken in alle in artikel 2 vermelde stadia.

3. Waar dit voor de tenuitvoerlegging van lid 1 nodig is, moeten maximale tolerantles voor specifieke verontreinigingen worden vastgesteld overeenkomstig de procedure van artikel 8.

   Deze tolerantles moeten worden vastgesteld in de vorm van een niet-exhaustieve communautaire lijst met onder meer :

   - verschillende grenswaarden voor eenzelfde verontreiniging in verschillende levensmiddelen,
   - grenswaarden voor analytische opsporing,
   - een verwijzing naar de toe te passen methode voor monsterneming en analyse.

Artikel 4

In afwijking van artikel 10 van Richtlijn 83/189/EEG van de Raad van 28 maart 1983[6] betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 88/182/EEG[7], moet verder kennisgeving worden gedaan van de ontwerpen betreffende normen en technische voorschriften betreffende verontreinigingen met behulp van de procedure van de artikelen 8 en 9 van die richtlijn.

Artikel 5

Voorschriften die gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid moeten worden vastgesteld na overleg met het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding.

Artikel 6

1. Indien een Lid-Staat, op basis van nieuwe gegevens of wegens een nieuwe beoordeling van bestaande gegevens, voldoende grond heeft om te menen dat een verontreiniging in levensmiddelen, ofschoon voldaan is aan de bepalingen van deze verordening of van krachtens deze verordening vastgestelde specifieke verordeningen, gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens, kan deze Lid-Staat de toepassing van de betrokken bepalingen op zijn grondgebied tijdelijk opschorten of beperken. Hij stelt de andere Lid-Staten daarvan onverwijld in kennis onder vermelding van de redenen die tot zijn besluit hebben geleid.

2. De Commissie onderzoekt zo spoedig mogelijk de door de in lid 1 bedoelde Lid-Staat opgegeven redenen in het kader van het Permanent Comité voor levensmiddelen; zij brengt onverwijld advies uit en neemt de passende maatregelen.

Artikel 7

De Lid-Staten mogen om redenen die verband houden met de onder de bepalingen van deze verordening vallende aspecten, de handel in levensmiddelen die aan de bepalingen van deze verordening of van krachtens deze verordening vastgestelde specifieke verordeningen voldoen, verbieden noch beperken.

(6) PB L 109 van 26.4.1983, blz. 8.
(7) PB L 81 van 26.3.1988, blz. 75.

Artikel 8

1. In de gevallen waarin wordt verwezen naar de procedure van dit artikel, wordt de Commissie bijgestaan door het bij Besluit 64/414/EEG[8] ingestelde Permanent Comité voor levensmiddelen, met raadgevende taak, hierna "het Comité" te noemen.

2. De voorzitter legt het Comité een ontwerp van te nemen maatregelen voor. Het Comité brengt over dit ontwerp advies uit binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naargelang van de urgentie van de aangelegenheid, zo nodig door middel van een stemming.

3. Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

4. De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het advies van het Comité. Zij deelt het Comité mee op welke wijze zij met het advies rekening heeft gehouden.

Artikel 9

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 1993.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Gedaan te .....

Voor de Raad
De Voorzitter

(8) PB L 291 van 19.11.1969, blz. 9.

ISSN 0254-1513

COM(91) 523 def.

DOCUMENTEN

NL **10**

Catalogusnummer : CB-CO-91-597-NL-C

ISBN 92-77-78985-9

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg